

Stowarzyszenie zrzesza osoby zajmujące się naukowo i praktycznie zagadnieniami rozwoju człowieka. Zadaniem Stowarzyszenia jest tworzenie środowiska dla dyskursu dotyczącego tematów podejmowanych w pracowniach naukowców oraz rozstrzyganych praktycznie w kontaktach z jednostkami i instytucjami

« « «

Zarząd 2023-2027

dr Ludmiła Zajac-Lamparska,

prof. UKW - Prezes

dr hab. Dorota Czyżowska,
prof.

UJ - Wiceprezes

dr hab. Konrad Piotrowski,
prof.

USWPS - Wiceprezes

dr Anna Szymanik-

Kostrzewska - Sekretarz

dr Karolina Appelt -

Skarbnik **dr hab. Maria**
Kaźmierczak, prof. UG

dr hab. Beata Krzywosz-
Rynkiewicz, prof. UWM

dr hab. Anna Paszkowska-
Rogacz, prof. UŁ

« « «

Komisja Rewizyjna

prof. dr hab. Maria Kielar- Turska

dr hab. Henryk Olszewski, prof.

UG

dr Agnieszka Bieńkowska

« « «

Redakcja: dr hab. Maria Kaźmierczak,
prof. UG

Redakcja techniczna: mgr Natalia
Murawska, UG

BIULETYN

Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka

Numer 40 Październik-Grudzień

O otwartości w nauce i nie tylko

Współczesne wyzwania naukowe i społeczne wymagają od badaczy nie tylko głębokiej znajomości własnej dyscypliny, lecz także otwartości na różnorodne perspektywy, dialog międzydziedzinowy oraz umiejętności integrowania wiedzy z różnych obszarów.

Rozwój człowieka to zjawisko złożone, które wymyka się prostym schematom i jednowymiarowym wyjaśnieniom. Na każdym etapie życia człowiek funkcjonuje w zróżnicowanych kontekstach - biologicznym, społecznym, kulturowym i środowiskowym - które wzajemnie się przenikają i wpływają na siebie w sposób dynamiczny. Zrozumienie tego procesu wymaga współpracy psychologów z przedstawicielami nauk takich, jak neurobiologia, socjologia, pedagogika, czy antropologia, a także uwzględnienia rosnącego wpływu na człowieka technologii i zmian środowiskowych. Tylko dzięki takiej otwartości możemy identyfikować złożone zależności i budować modele teoretyczne oraz rozwiązania praktyczne, które w pełni oddają wielowymiarowość ludzkiego rozwoju. Otwartość, o której mowa, nie oznacza jedynie gotowości do przyjęcia nowych metod czy teorii, ale również umiejętność krytycznego spojrzenia na własne założenia i przyjęte podejścia badawcze. To postawa, która pozwala badaczom odłożyć na bok specjalizacyjne bariery i wsłuchać się w język oraz narzędzia innych dyscyplin. Otwarty badacz jest w stanie dostrzec wartość w perspektywach odległych od swojej dziedziny i wykorzystać je do poszerzenia swojego spojrzenia, bez utraty własnej tożsamości naukowej.

Wielu Czytelników Biuletynu zgodzi się z powyższymi słowami dotyczącymi uprawiania nauki lub przynajmniej uzna, że „coś w nich jest”. A co, jeśli te słowa, choć wyrażają poglądy autorki, miały być metaforą? Czego takiego?

A zatem - **wolta**.

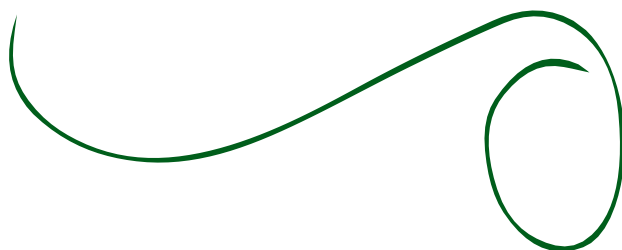
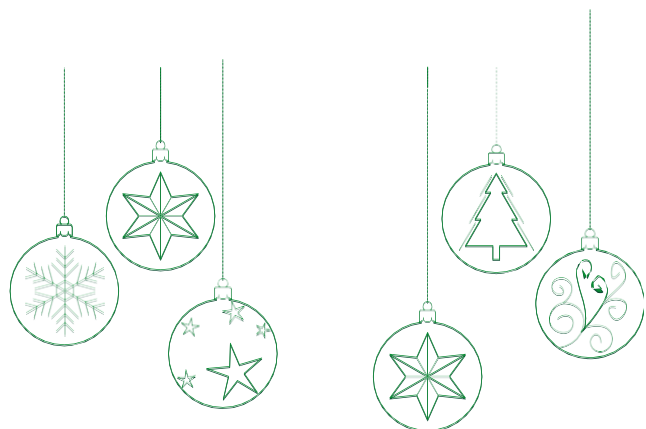
Boże Narodzenie to czas, który w swojej istocie opiera się na idei bliskości, miłości i wspólnoty. Jednak w praktyce te wartości mogą przybierać różne formy, ponieważ każdy z nas ma inne potrzeby, oczekiwania i wyobrażenia o tym, jak najlepiej przeżyć świąteczne dni. Nie wszyscy spędzają Święta w taki sam sposób. Dla niektórych najważniejszy jest ich duchowy wymiar i skupienie na religijnych tradycjach. Inni koncentrują się na radosnym biesiadowaniu i wymianie prezentów. Są też tacy, którzy w tym okresie szczególnie potrzebują spokoju, wyciszenia czy samotności, a czasem nawet odcięcia się od świątecznego zgiełku.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Dlatego w okresie Świąt Bożego Narodzenia szczególnego znaczenia nabiera **otwartość**. Otwartość na innych oznacza po pierwsze świadomość, że nie wszyscy dzielą naszą perspektywę. Czasem łatwiej o to w obszarze działalności naukowej niż w gronie rodziny i bliskich. Za taką świadomością idzie gotowość do wysłuchania, zrozumienia i zaakceptowania, że każdy może przeżywać czas Świąt inaczej i potrzebować czegoś innego. Może to również wiązać się z ustępstwem wobec bliskich, by uczcić ten czas w sposób, który dla nich ma szczególne znaczenie, nawet jeśli różni się on od naszego własnego pomysłu na Święta. Otwartość na perspektywę i potrzeby innych, bez jednoczesnego lekceważenia własnych potrzeb, może sprawić, że Święta staną się głębsze i bardziej autentyczne, ochronić przed poczuciem fasadowości i osamotnienia.

W te Święta spróbujmy więc spojrzeć na bliskich (a także siebie) z większą uwagą i otwartością. Zamiast trzymać się sztywno własnych wyobrażeń o tym, jak „powinno być”, pozwólmy sobie i innym przeżywać ten czas tak, jak tego potrzebujemy.

dr Ludmiła Zając-Lamparska,
prof. UKW Prezeska PSPRC

Wszędobylska trójka – także w rozwoju umysłu i osobowości

Sam sobie sterem, żeglarzem, okrętem
Adam Mickiewicz Oda do młodości

Kochaj bliźniego swego, jak siebie samego
Stary Testament Dekalog

Nie znam się na numerologii, nie mam zamiaru jej propagować, ale zabawić się numerkami można. Tym bardziej, że z zabawy wynikają pouczające dla nas rezultaty, o ile jest autentyczną zabawą, jaką bywa nie tylko w wieku naszym przedszkolnym. Poznanie realnego świata bez trudu dostrzeżemy nawet u przedszkolaków po odstąpieniu go z magii ich wyobraźni, gdy staną przed nami jak na dłoni oczywiste - dla nich i dla nas - kulturalne modele relacji społecznych i morały chwalcące dobro a piętnujące zło. Nie tylko dzieci się bawią, co zresztą serio i rzetelnie traktują. Dorośli też zabawom się oddają, lecz niewiele mamy badań psychologicznych nad rolą zabawy w ich życiu i rozwoju.

Zabawmy się w numerologię z trójką. Korzystamy z tej liczby od niepamiętnych czasów do ekspresji wielu mniejszych i większych mądrości, mniej i bardziej banalnych lub odkrywczych myśli w rozmaitych dziedzinach ludzkiego doświadczenia. Nie sposób byłoby skatalogować wszystkie przypadki odwołania się do tej liczby. Mam przekonanie, że trójka ma znaczenie fundamentalne dla psychologii życia codziennego i dla naukowych badań psychologicznych, w tym dla studiów nad rozwojem umysłu i osobowości człowieka. Zanim postaram się pokazać to znaczenie, poczynię jedną uwagę wstępną. Dotyczy ona logiki relacji międzyludzkich.

Truizmem jest wskazanie na doniosłe znaczenie relacji między matką a dzieckiem. Zwykle jednak skupiamy się na jej znaczeniu dla dziecka i jego rozwoju. A ona przecież jest obustronna, jak wszystkie relacje między ludźmi. Ja jestem Waszym autorem tego felietonu, Wy jesteście tego mojego tekstu czytelnikami. Następnie należy dodać, że jest to relacja zwrotna. Nasz wybór autora do czytania zwraca się ku nam, bowiem stajemy się jego czytelnikami. No i jest to wzajemnie zwrotna relacja. Bycie osobą czytającą autora i bycie autorem przez nią czytany. Czytać i być czytany są powiązane potrójnym węzłem logicznym. Każda ludzka czynność ma taki społeczny charakter więzi potrójnej.

Nie ma ani możliwości, ani potrzeby wyswobodzić się z tego węzła. Przeciwnie, bez niego nie ma życia i rozwoju dla nas. Nie jest to kwestia wyboru i wolności wyboru. Nie ma naszego świata kultury i cywilizacji bez tej więzi pierwotnej i kulturowanej bez granic. Ona jest strukturą konstytuującą nas i nasz społeczny świat. Wieszczy przejmująco nam mówi o tym, przy okazji sygnalizując, że każda i każdy z nas za sprawą swej autonomii może cieszyć się życiową dynamiką równą młodości, o ile jest *sam sobie sterem żeglarzem, okrętem*. To jednak wznosi nas nad poziomy tylko wtedy, gdy znajdujemy się w biegu wspólnego życia z innymi, a nie opieramy się mu lub się odbijamy od niego. Bez tej wspólnoty nie ma naszego rozkwitu. Zamiast tego staczymy się do samolubów. Oni są zresztą wspólnotą także, lecz jest to wspólnota zła, która też może rozkwitać bujnie jak chwasty. Oznacza to rozwój człowieka nie tyle wsteczny, co raczej degeneracyjny, podstawiający niegodną jego człowieczeństwa aksjologiczną treść w miejsce życia i rozwoju ku wartościom godnym tego miana.

Szczególnie osobliwą cechą tej trójcy relacyjnej jest to, że zachodzi ona także w przypadku stosunku każdej zdrowej umysłowo indywidualnej osoby do niej samej. To, co napisałem, sam mogę przeczytać i uczynić siebie samego czytany przeze mnie autorem. Oczywiście, że czytam to, co napisałem i napisałem to, co czytam, może sprawić, że prześlepiamy tę aksjomatyczną prawdę, że stosunek do samego siebie jest prototypem naszych relacji z innymi. W Dekalogu jest psychologia, nie zawsze widoczna od pierwszego wejrzenia w sens przykazań. Nie jest to dominująca w psychologii perspektywa. Tym nie mniej jest ona faktem, wokół którego krążymy, chociaż chyba niezupełnie zdajemy sobie z tego sprawę.

Wychowanie, felieton, wspólnota, profesja, rozwój indywidualnych osób i ich społeczności to przykłady mnogiej ilości zadań i dokonań, jakie bierzemy na siebie, a realizując je czynimy dobro lub zło, a zachodzi to wedle przywołanej powyżej logiki relacji. Jest ona bowiem logiką wszelkiej zmiany i rozwoju w naszym świecie! Odpowiednia lub nieodpowiednia edukacja i wychowanie dokonują się w tej logice realizacji sankcjonowanego przez wspólnotę celu wychowania. Przecież do zajęcia edukacji i wychowania potrzeba nie tylko wychowanków i uczniów, ale też wychowawców i nauczycieli. Potrójna więc między nimi jest kolebką ich dzieła wychowania i wykształcenia. Pytanie, z czego dzieło to powstaje, co jest jego tworzywem, kieruje naszą uwagę na materię tej struktury relacyjnej. Materia w rozumieniu Arystotelesa pozwala mówić o materii relacji międzyludzkich. Z grubsza chodzi o to samo, co krawiec kraje. Wykroje i wzory materii relacji interpersonalnych znajdujemy w kulturze, kroimy wspólnie, a wtórnie sami siebie wykrawamy. Różne są materie dla różnych rodzajów społecznej więzi. Różne wykroje i wzory dla stosunku do samego siebie na różnych polach doświadczenia samego siebie.

Nie tylko oddajemy się pisaniu felietonów albo psychologii rozwoju człowieka, dzięki opanowanym sposobom kierowania się znajomością rzeczy i umiejętnością ich wytwarzania. Również poświęcamy czas i wysiłek na to, aby poznać systematycznie i naukowo te i wszelkie inne nasze ludzkie zaangażowania interpersonalne. Nawet najbardziej z nich intymne staramy się naukowo przedstawić. Bezpośrednie nasze przeżycia, ich nasza świadomość, że to one właśnie zachodzą, metodyczny wgląd w przebieg tego, co przeżywamy, oddając się ludzkim dokonaniom - to obszar do poznania psychologii człowieka i jego rozwoju. Psychologia ma swoje sposoby, inni zajmujący się humanistką w jej wielu działach też mają swoje sposoby. W trakcie działania tymi sposobami, sama poznawcza materia świadomości staje się w sposób naturalny jej własnym wyróżnionym obiektem do poznania, czy to w potocznym życiu, czy też w toku pracy naukowej.

I znów pojawia się trójka, aby umożliwić zrozumienie, jak nasza świadomość zwraca się ku samej sobie. Mamy bazową trójkę z podmiotem świadomości, jej przedmiotem i odniesieniem podmiotu do przedmiotu. To jest świadomość, jaką podmiot ogarnia świat obiektywny. Ale też podmiot znajduje się w tym świecie. Sam jest strukturą, jaka ogarnia samą siebie w tym świecie. Podmiot i jego odniesienie do przedmiotowego świata stają się obiektem samoświadomości i samowiedzy. Na wszystko bowiem trafić może w świecie nasze odniesienie do przedmiotu. To znaczy, wszystko może stać się przedmiotem naszej świadomości. Jednakże to, czy się stanie oraz kiedy i w jakich okolicznościach się to dokona, to już od nas zależy, a nawet stajemy się odpowiedzialni za to, ku czemu się zwracamy, od czego odwracamy, co staramy się uczynić, a czemu zapobiec w naszym świecie.

Na tym właśnie polega różnica między animalnym a ludzkim życiem i rozwojem. Zwierzęta nie są odpowiedzialne za aktywność, której są podmiotem i za wyuczenie się, z czym szukać zmysłowego kontaktu, jak go odnajdywać, utrzymywać i sycić się nim, a z czym kontaktu unikać, zapobiegać mu, odwracać się i zrywać kontakt z tym, co budzi awersyjną emocję. Zwierzęta uczą się zachowania w środowisku. Decyzje co do jego przebiegu zapadają w ich systemie zachowania jako wynik gry sił prących do uzyskania przyjemności zaspokożenia popędów i uniknięcia przykrości ich frustracji. Nic poza tym nie decyduje, jakie zachowanie z jakimi konsekwencjami zostanie podjęte w określonych okolicznościach. Bodźce środowiskowe, popędy animalne, konsekwencje behawioralne to trójka relacji zachodzących między organizmem a środowiskiem animalnego życia i rozwoju.

Natomiast, nie ma ludzkich dokonań, dzieł przez nas tworzonych z materii kultury naszej społeczności poza aktualnie w niej panującym ładem normatywnym. Wybór aksjologicznej treści do użytku w naszych dziełach zapada wedle logiki obustronnych i wzajemnych posunięć zwrotnych. Na przykład w wychowaniu obie strony decydują przez wzięcie na siebie ról wychowawcy i wychowanka, w jakiej postaci wartościowe wychowanie zostanie zrealizowane. Obie strony nawzajem biorą pod uwagę, o jak wartościowe odnośnienie się do siebie nawzajem podejmują starania. Obie strony wreszcie dokonują posunięć zwrotnych, odpłacając niejako za to, co otrzymały od drugiej strony. Z tego niekoniecznie wszystko uświadamiają sobie osoby zaangażowane w wychowanie.

Jeśli trójczłonową logikę relacji mają wszelkie nasze dokonania, to mamy w wychowaniu uniwersalny ich prototyp, poza który nie ma wyjścia w naszym życiu i rozwoju. Taka bowiem jest realna budowa nasza i naszego świata. Obie podlegają tej samej logice w toku własnych historii. Pojawiamy się, stajemy się i przemijamy, zachowując naszą tożsamość i jej realizację w tym historycznym procesie życia i rozwoju naszego umysłu i osobowości. Jesteśmy sobą wśród autonomicznych osób. Nasz status osobowy realizuje się zawsze wśród innych o tym samym statusie osoby ludzkiej. Nie ma osób poza ich wspólnotą, jakiej normom podlegają. I znów pojawia się trójca - osoby, wspólnota, więź wspólnotowa. Obowiązująca wszystkich we wspólnocie normatywność wprowadza logikę wartości jako odniesienie dokonywanych wyborów pasujących lub niepasujących do tego, do czego zobowiązany jest każdy uczestnik wspólnoty.

Spółeczność twórców naukowej wiedzy obowiązuje dążenie do prawdy i eliminacja fałszu twierdzeń naukowych. Ta niezbywalna wartość wszelkiej działalności naukowej może być uzupełniona i z reguły jest uzupełniona o wartości praktycznego życia, jakie dzięki niej potrafimy realizować. Wszelkie zresztą poznanie, nie tylko naukowe przebiega wedle logiki odniesienia do wartości i może być użyte w aktualnej rzeczywistości historycznej do realizacji wszelkich innych wartości.

Treść aksjologiczna felietonu, psychologii rozwoju człowieka, materia wartości każdego wytworu ludzkiego wyraża autora, czytelników, choćby realnie możliwych oraz co najmniej realnie możliwego przekazu do nich myśli autora wyrażonych w treści felietonu. Kluczem do całości jest ta treść właśnie. Ona bowiem ma moc tworzenia wspólnoty myśli, czy to racjonalnej czy też irracjonalnej. Starania o jej przekaz skuteczny u autora i starania o odbiór adekwatny przekazu u odbiorcy to relacja obustronności. Przekonanie u autora, że przekaz z racji jego treści uzyska u czytelnika uwagę i zainteresowanie oraz przekonanie u czytelnika, że wart jest on uwagi z tego właśnie powodu to jest relacja wzajemności. I od obu stron można ją odwrócić.

Obdarzamy się nawzajem treścią aksjologiczną. Miłością i nienawiścią, szacunkiem i pogardą, ignorowaniem i uważnością, wywyższaniem się i poniżaniem, szczerością i zakłamaniem, podziwem i lekceważeniem, itd., itp. Końca nie widać mnogości rodzajów ekspresji naszego odniesienia do ludzi, wśród których żyjemy i rozwijamy się na dobre lub na złe. Poezja oraz psychoterapia oraz bliskie związki interpersonalne szczególnie żywo i klarownie wypełnione są tą treścią. Jak na dłoni widać ją na tych obszarach ludzkiego doświadczenia. Ale są obecne wszędzie. Nawet, gdy twarz pokerzysty przyjmujemy, to i tak ekspresja nasza jest klarowna. Nic innym osobom do tego, czy cieszymy się czy smucimy, czy jeszcze inaczej poruszeni jesteśmy tym, co los dał nam do ręki. Skrywanie przeżyć podszytych emocją też ma strukturę relacyjnej trójcy. Jeden skrywa emocje przed drugim, bywa, że przed samym sobą. Drugi emocje pierwszego stara się poznać, bywa, że swoje własne. Itd. Grać w trójki możemy bez końca. Skąd się ta gra wzięła?

Moja odpowiedź na to pytanie odsyła nas do budowy naszego świata, który nie sprowadza się do świata przyrody, o czym zresztą mało kto z psychologów mówi głośno a zarazem jasno i wyraźnie. Nad animalnym poziomem naszych relacji z przyrodą żyjemy społeczną treścią więzi kulturowej. Ona przenosi nas do rzeczywistości sakralnej naszego świata, która sprawia, że żyjemy i rozwijamy się dzięki odniesieniu do tego, co nienaruszalne, do sfery ideałów, która jest dla nas nieosiągalna. Potrafimy jednakże z niej realizować to, co uda się nam umysłem naszym wystarczająco pojąć 'widząc rzeczy jasno w zachwyceniu' i starczy nam siły charakteru, aby utrzymywać się na drodze prawdy naszych twierdzeń o tym, co ważne i wartościowe mimo ułomności naszych dokonań i nas samych. Narażeni jesteśmy bez ustanku na pokusy zejścia z tej drogi na manowce w naszym świecie i realizacji negatywnych ideałów naszego współżycia i współdziałania. Wykolejeni, potrafimy niekiedy wrócić na godne nas szlaki.

Psychologów i psycholożki wśród księży i zakonnic proszę o wyrozumiałość, a jeszcze bardziej laikat psychologiczny. Cokolwiek bowiem kaznodziejski ton zabrzmiał mi w uchu na koniec tej zabawy. W końcu jestem nauczycielem. I wiem, że bez wiary nie da się żyć na tym świecie, ani studiować, a co dopiero uprawiać psychologię. Erik H. Erikson wskazuje na wiarę jako fundament naszego życia i rozwoju, który zaczyna po urodzinach uformowanie się właśnie zdolności do obdarzania zaufaniem naszego świata i tego, co nas od ludzi spotyka. Naszych nauczycieli psychologii zaufaniem obdarzamy. Inaczej nic z tego, czego uczą nie bylibyśmy w stanie pojąć. Odsuwamy wątpliwości, póki na nasze pytania dają odpowiedź wedle reguł rozumu. Wtedy w racjonalny dyskurs możemy się wdawać. Rozum więcej bowiem niż wiara znaczy dla objaśnienia świata, lecz wiara musi go poprowadzić. Nie znajduje on bowiem racji dla czynienia dobra ani racji do powstrzymania się od czynienia zła bez tej obietnicy, co nas czeka po śmierci. Sława lub hańba, zbawienie lub potępienie. I znów trójka relacji w grę wchodzi w każdym przypadku.

No i dochodzimy, do tego co nieuniknione w felietonie o trójce, do dogmatu o Trójcy Świętej. Jeden w trzech osobach. Trzy osoby w jednym. W Trójcy Świętej Jedyny. Jak każdy dogmat, ma i ten materię, która jest wyzwaniem dla naszego umysłu. Roztrząsają ją uczeni teologowie, ale i logicy oraz psychologowie. Ja się jednak zatrzymam. Nie jest to bowiem miejsce na wycieczki w stronę nauki wiary.

Adam Niemczyński,

upniemcz@cyf-kr.edu.pl

Program

SEMINARIÓW DOKTORANCKICH PSPRC na semestr pierwszy roku akademickiego 2024/2025

Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwojowej organizuje cykl seminariów doktoranckich, których celem jest dyskusja, wsparcie projektów badawczych doktorantów, nawiązanie lub pogłębienie współpracy w zakresie psychologii rozwoju między ośrodkami.

Styczeń – 20.01.2024 (poniedziałek), godz. 18.00-19.30

Mgr **Marta Lasota** (Promotor: dr hab. prof. Uniwersytetu SWPS Konrad Piotrowski)

Temat wystąpienia będzie następujący: ***Nasilenie procesów tożsamości rodzicielskiej na różnych etapach rozstania rodziców.***

Seminaria Doktoranckie PSPRC w najbliższym semestrze poprowadzi dr hab. Anna Paszkowska-Rogacz, prof. UŁ

Serdecznie zapraszamy!

Cykliczne Seminaria Doktoranckie organizowane przez PSPRC stwarzają okazję dla Doktorantów, by swoje pomysły badawcze oraz wyniki przeprowadzonych badań przedyskutować w szerszym eksperckim gronie.

Streszczenie wystąpienia mgr Mateusza Dudka, które odbyło się w ramach seminariów doktoranckich PSPRC.

Temat wystąpienia: Funkcje wykonawcze osób wielojęzycznych.

Promotor: Prof. dr hab. Grażyna Krasowicz-Kupis z Instytut Psychologii UMCS w Lublinie

Celem rozprawy doktorskiej jest, po pierwsze, scharakteryzowanie i opisanie poznawczych korelatów wielojęzyczności, poprzez charakterystykę funkcjonowania poznawczego osób wielojęzycznych (znających biegle więcej niż 4 języki) oraz porównanie tego funkcjonowania z grupą kontrolną, która będą stanowiły osoby posługujące się językiem polskim i dodatkowo uczące się języka obcego w standardowym programie szkolnym.

Jako że w literaturze przedmiotu można odnaleźć informacje o dodatkowych wyzwaniach dla systemu poznawczego w przypadku osób posługujących się więcej niż jednym językiem, co ma być związane z koniecznością pogodzenia kilku systemów reprezentacji językowych (Wolna, Wodniecka-Chlipalska, 2022), a także ze względu na dotychczasowe wyniki badań empirycznych, wskazujące na pozytywne, niejednoznaczne lub na brak związku pomiędzy znajomością większej liczby języków obcych a funkcjami wykonawczymi, podjęto decyzję o wykonaniu oceny funkcjonowania poznawczego osób dwu- i wielojęzycznych. Na potrzeby pracy doktorskiej posłużono się modelem Funkcji Wykonawczych w ujęciu Adele Diamond (2013), a także przyjęto następujące definicje: 1. Osoba dwujęzyczna uczy się drugiego języka obcego od początku edukacji formalnej zgodnie z systemem edukacji w Polsce i nie posługuje się nim w sposób biegły, a językiem ojczystym jest język polski. Osoba wielojęzyczna posługuje się biegle czterema językami (w tym językiem polskim, który jest językiem ojczystym), a także osoby te rozpoczęły naukę drugiego i dodatkowych języków na etapie edukacji formalnej (po zakończeniu okresu rozwojowego dla języka).

Projekt otrzymał pozytywną opinię Komisji Etyki Badań Naukowych UMCS w Lublinie (Nr 31/2022). Informację o prowadzonych badaniach udostępniono na wydziałach filologicznych, szkołom językowym, grupom zrzeszającym osoby uczące się języków obcych. Następnie, po wyrażeniu chęci wzięcia udziału w projekcie, uczestnicy proszeni są o uzupełnienie Kwestionariusza Doświadczenia i Biegłości Językowej (LEAP-Q) autorstwa Blumenfeld i Kaushanskaya (2007).

Właściwa część badawcza składa się z trzech sesji następujących po sobie wraz z przewidzianymi przerwami. W diagnozie wykorzystywane są następujące narzędzia psychometryczne:

1. Neutralny Kulturowo Test Inteligencji Płynnej Cattella (CFT 20-R)
2. Test Rozumienia Słów- wersja dla zaawansowanych (TRS-Z)
3. WISC-V - podtest Porządkowanie liter i liczb
4. Niewerbalny Test Uczenia się i Pamięci (DCS-II)
5. Test Uwagi i Spostrzegawczości w wersji b i k
6. Kalifornijski Test Uczenia się językowego (CVLT)
7. Test Płynności Figuralnej Ruffa (RFFT)
8. Test fluencji słownej (fonemicznej).

Cztery pozostałe zadania przygotowano w wersji komputerowej:

1. A mixed-language picture naming
2. Kierunkowy Test Stroopa
3. Zadanie reading span (rozwiązywanie sylogizmów)
4. Wpływ zaprzeczonych dyrektyw na ukierunkowanie uwagi.

W ramach podziękowania za wzięcie udziału w badaniach każdy uczestnik otrzymuje jakościowy opis uzyskanych wyników.

Streszczenie artykułu „Biodevelopmental Correlates of Sexual Orientation in Men: Evidence from a Polish Sample” autorstwa Moniki Fokierskiej-Żukowskiej i Wojciecha Dragana w czasopiśmie Archives of Sexual Behavior.

Badania nad biologicznymi podstawami orientacji seksualnej mężczyzn wskazują na złożoność mechanizmów, które mogą obejmować czynniki hormonalne, genetyczne oraz immunologiczne. Dotychczasowe analizy sugerują, że te mechanizmy nie są wzajemnie wykluczające się, lecz mogą oddziaływać w różnych kombinacjach u poszczególnych jednostek. Na przykład, prenatalny poziom androgenów, wpływ immunizacji matczynej na białka kodowane przez chromosom Y oraz zmienność genetyczna były identyfikowane jako potencjalne determinanty orientacji seksualnej. Jednak wiele z tych czynników trudno jest mierzyć bezpośrednio, co skłania badaczy do stosowania pośrednich markerów biologicznych, takich jak stosunek długości palców (2D:4D), liczba starszych braci, ręczność czy nonkonformizm płciowy w dzieciństwie.

W niniejszym badaniu, opartym na próbie polskich mężczyzn homoseksualnych (n=519) i heteroseksualnych (n=438), autorzy podjęli próbę integracji i analizy pięciu takich markerów. Celem badania było sprawdzenie, czy mężczyźni różnią się pod ich względem w zależności od orientacji seksualnej, zidentyfikowanie klas latentnych na podstawie markerów oraz określenie, czy proporcje mężczyzn homoseksualnych i heteroseksualnych różnią się w obrębie tych klas. Analizy obejmowały marker proporcji palców (2D:4D) jako wskaźnika prenatalnego poziomu testosteronu, liczby starszych braci jako efektu porządku urodzenia, ręczność, rodzinność jako wskaźnik genetycznych komponentów orientacji seksualnej oraz nonkonformizm płciowy w dzieciństwie jako korelat rozwoju psychoseksualnego.

Wyniki badania wykazały, że mężczyźni homoseksualni byli bardziej genderowo nonkonformistyczni w dzieciństwie, mieli większą liczbę starszych braci, byli bardziej praworęczni, częściej zgłaszali nieheteroseksualnych krewnych oraz charakteryzowali się bardziej sfeminizowanymi proporcjami palców. Analiza profili latentnych pozwoliła na wyróżnienie sześciu grup uczestników. Największa grupa, w której dominowali mężczyźni heteroseksualni (42% w porównaniu do 25% homoseksualnych), charakteryzowała się maskulinistycznymi proporcjami palców, typowym dziecięcym zachowaniem płciowym i silną praworęcznością. Profile zdominowane przez mężczyzn homoseksualnych wiązały się z wysoką rodzinnością lub wyraźnym nonkonformizmem płciowym w dzieciństwie.

Co istotne, profile związane z większą liczbą starszych braci lub bardziej sfeminizowanymi proporcjami palców nie różniły się istotnie pod względem proporcji mężczyzn homoseksualnych i heteroseksualnych. Wyniki te sugerują, że wpływ tych biomarkerów może nie być wystarczający do jednoznacznego określenia orientacji seksualnej i może wymagać interakcji z innymi, niebadanymi czynnikami. Badanie wspiera hipotezę, że orientacja seksualna mężczyzn może być wynikiem działania wielu różnych ścieżek biorozwojowych, które oddziałują niezależnie lub w połączeniu. Wyniki te wskazują na potrzebę dalszych badań uwzględniających bardziej złożone modele interakcji między czynnikami genetycznymi, hormonalnymi, immunologicznymi oraz wpływami środowiskowymi, w celu lepszego zrozumienia mechanizmów determinujących różnorodność orientacji seksualnych.

Tekst przygotował: prof. Wojciech Dragan, UJ

Źródło: Fokierska-Żukowska, M., & Dragan, W. (2024). Biodevelopmental Correlates of Sexual Orientation in Men: Evidence from a Polish Sample. Archives of Sexual Behavior, 1-14. <https://doi.org/10.1007/s10508-024-03018-w>

Stanowisko

KOMITETU PSYCHOLOGII POLSKIEJ AKADEMII NAUK dotyczące zapisów projektu rozporządzenia w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych

Komitet Psychologii Polskiej Akademii Nauk wyraża głębokie zaniepokojenie propozycjami Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczącymi nowych zasad ewaluacji czasopism i wydawnictw naukowych, zawartymi w projekcie rozporządzenia z dnia 31 października 2024 r. Przedstawione rozwiązania zawierają liczne niejasności oraz powielają błędy poprzedniego wykazu, które już ujawniły swoje istotne słabości.

Jednym z najbardziej problematycznych elementów proponowanych zmian jest przypisywanie czasopism do konkretnych dyscyplin. W dobie rosnącej interdyscyplinarności nauki takie podejście jest nie tylko niepraktyczne, ale również może negatywnie wpływać na wybór miejsca publikacji. Kryterium decydującym stanie się ministerialne przypisanie kategorii, a nie merytoryczna jakość i znaczenie badań. Równie istotnym problemem jest różnicowanie sposobu oceny między dyscyplinami. Używanie odmiennych kryteriów dla dyscyplin humanistycznych i społecznych w porównaniu do dyscyplin ścisłych i przyrodniczych może prowadzić do regresu tych pierwszych.

Jeżeli celem Ministerstwa jest wprowadzenie zmian w trwającej ewaluacji, należy zauważyć, że przedstawienie projektu na końcowym jej etapie wprowadza chaos i utrudnia strategiczne planowanie jednostek naukowych. Działania te dodatkowo negatywnie wpływają na rozwój nauki w Polsce, podważając stabilność i wiarygodność systemu oceny.

Komitet Psychologii PAN apeluje o wstrzymanie wdrażania nowych zasad do czasu ich szczegółowego dopracowania oraz przeprowadzenia szeroko zakrojonych konsultacji z różnymi środowiskami akademickimi. Konieczne jest stworzenie prostszego i bardziej przejrzystego systemu ewaluacji, który:

- opiera się na jasno zdefiniowanych, mierzalnych kryteriach,
- stosuje jednolite zasady oceny dla wszystkich dyscyplin,
- aktywnie wspiera badania interdyscyplinarne,
- jest przygotowany przed rozpoczęciem okresu ewaluacji, a nie w jego trakcie.

Zmiany w systemie ewaluacji są z pewnością potrzebne, jednak ich obecna forma jest nieprzemyślana i potencjalnie szkodliwa. Apelujemy o rozpoczęcie rzetelnych konsultacji oraz opracowanie systemu oceny zgodnego z międzynarodowymi standardami, co jest niezbędne dla rozwoju polskiej nauki i jej pozycji na arenie globalnej.

Co nowego w nauce?

SRIP Mentorship Programme 2025 – Aplikuj do 21 grudnia!

Z przyjemnością ogłaszamy trzecią edycję **Society for Reproductive and Infant Psychology (SRIP) Mentorship Programme 2025** – wyjątkowego programu mentorskiego organizowanego przez grupę młodych badaczy SRIP. Program ten to doskonała okazja do nawiązania kontaktów oraz zdobycia wiedzy i wsparcia od doświadczonych mentorów w dziedzinie psychologii reprodukcyjnej i niemowlęcej.

Dla kogo jest program?

- Uczeń:
 - ◊ Studenci, osoby rozpoczynające karierę zawodową lub naukową, a także doświadczeni profesjonaliści zmieniający ścieżkę zawodową (np. klinicyści rozpoczynający doktorat).
 - ◊ Warunek: musisz być członkiem SRIP.
- Mentor:
 - ◊ Specjaliści o ugruntowanej pozycji zawodowej – klinicyści, naukowcy, edukatorzy, rzecznicy lub twórcy polityk.
 - ◊ Nie jest wymagane członkostwo w SRIP, ale gorąco zachęcamy do dołączenia.

Na czym polega zaangażowanie?

- Zalecamy około czterech spotkań rocznie, w formie online lub stacjonarnej (w zależności od możliwości).
- Okres mentorski trwa jeden rok, z możliwością przedłużenia.
- Mentorzy nie muszą zapewniać wyłącznego wsparcia – mogą także łączyć uczniów z innymi ekspertami w dziedzinie.

Jak aplikować?

Jako uczeń:

Wyślij e-mail do Lary Seefeld (lara.seefeld@ukdd.de) do 21 grudnia 2024, podając:

1. Zawód (np. psycholog, położna, student).
2. Obecne stanowisko/uczelnię, poziom kariery, lokalizację, główne zainteresowania badawcze.
3. Krótki akapit (do 350 słów), w którym opiszesz, dlaczego chcesz wziąć udział w programie i co chcesz z niego wynieść. Pamiętaj o podaniu preferowanych języków do rozmów z mentorem.

Jako mentor:

Wyślij e-mail do Lary Seefeld (lara.seefeld@ukdd.de) do 21 grudnia 2024, podając:

1. Zawód (np. psycholog, położna).
2. Obecne stanowisko, lokalizację, główne zainteresowania badawcze.
3. Języki, w których możesz prowadzić rozmowy z uczniem.

To wyjątkowa szansa na rozwój kariery i nawiązanie międzynarodowej współpracy! Aplikuj już dziś!

Opis Katedry Psychologii Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, która będzie gościć PSPRC wirtualnie podczas Seminarium Śródrocznego

Katedra Psychologii Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie została utworzona w 2021r. na bazie Zakładu Psychologii Wydziału Nauk Społecznych. W Katedrze prowadzone badania skupione są wokół dwóch dominujących obszarów, pierwszy dotyczy zagadnień współczesnej rodziny, jej rozwojowych perspektyw w aspekcie społeczno-kulturowym oraz klinicznym, w tym także na pracach polegających na adaptacji i tworzeniu narzędzi badawczych. Drugi obszar podejmowanych badań, to wieloaspektowość zagadnień związanych z psychologią kliniczną i zdrowia. W tym zakresie, uwaga skoncentrowana jest na współczesnych i istotnych społecznie zjawiskach, ważnych dla funkcjonowania człowieka. Badania są także prowadzone w nowych i dotychczas słabo eksplorowanych obszarach cechujących się interdyscyplinarnością, m.in. z pogranicza sztuki czy medycyny a psychologii. Pracownicy Katedry od wielu lat uczestniczą w licznych projektach krajowych i międzynarodowych współpracując z ośrodkami badawczymi. Realizowane projekty empiryczne zasadniczo ukierunkowane są na cel aplikacyjny, umożliwiając skuteczne zastosowanie uzyskanych wyników w codziennej praktyce.

W ramach struktury Katedry powołane zostało Centrum Badań nad Rodziną, którego zespół analizuje aktualne relacje międzygeneracyjne w systemie rodzinnym. Dopelniając obrazu naszej aktywności warto podkreślić systematyczność organizowania wydarzeń popularyzujących wiedzę psychologiczną, takich jak Dni Psychologii, Tydzień Psychologii. Od 2020 roku, organizowane są sympozja naukowe „#Wieczór z Psychologią” z udziałem prelegentów zarówno z krajowych jak i zagranicznych środowisk akademickich. Nasi studenci rozwijają swoje zainteresowania w działających w Katedrze kołach naukowych, gromadząc znaczący dorobek konferencyjny oraz publikacyjny. Pracownicy Katedry są aktywni w wielu stowarzyszeniach psychologicznych.

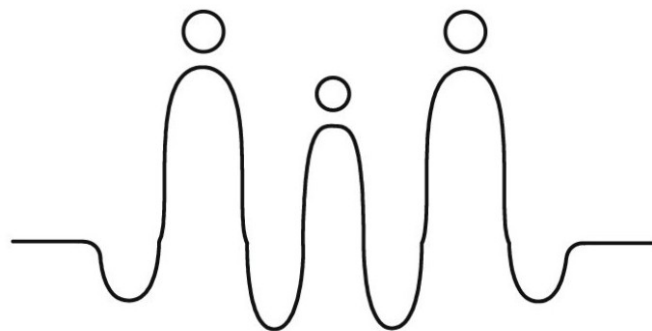
Więcej informacji, pod linkiem: [Katedra Psychologii](#)

Częstochowa, listopad 2024

Przygotowała prof. Elżbieta Napora

Katedra Psychologii Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, która będzie gościć PSPRC wirtualnie podczas Seminarium Śródrocznego

Centrum Badań nad Rodziną

DNI PSYCHOLOGII 19-21.04.2023

KONTAKT: katedra.psychologii@ujd.edu.pl

19.04.2023

11:45 – 13:00 – **Otwarcie Laboratorium Testów Psychologicznych i Techniki Diagnostycznych** – Wykład Jak bada się osobowość? (Dr Wojciech Napora) Symulacja badania psychologicznego (Mgr Julita Kielńska) Gmach UJD, ul. Zbierskiego 2/4 s. 3.06

16:00 – 17:30 – **Pokaz filmu „Bezmiar”** – Prelekcja przed pokazem filmu (Mgr Dariusz Pysz – Waberski). Dyskusja po filmie (Dr Agnieszka Milewska). Kino OKF Iuzja, Aleja NMP 64
seans biletowany na hasło „Dni Psychologii” zniżka ceny biletu

20.04.2023

BLOK WARSZTATÓW

15:00 – 18:00 – **Warsztat z socjodramy W czyich butach chodzę? Czy gram swoją rolę?** (Mgr Małgorzata Nitecka) Gmach UJD ul. Waszyngtona 4/8 s. 227

16:30 – 18:30 – **Warsztat Dynamika małej grupy społecznej** (Mgr Michał Plaskura) Gmach UJD ul. Waszyngtona 4/8 s. 706
link do zapisów: <https://forms.gle/L3mtu9JxTT42JoG16>

ZAJĘCIA ZAWODOWO – ROZWOJOWE

15:00 – 17:00 – **Spotkanie z osobą: Doświadczenie w zawiązkę zapisane** (Dr Andrzej Margasiński) Gmach UJD, ul. Waszyngtona 4/8 s. 54

Warsztaty na zapisy, email: katedra.psychologii@ujd.edu.pl

21.04.2023

gmach UJD ul. Zbierskiego 2/4 s. 1.05

9:00 – 9:45 – **Prezentacja aktywności Koła naukowego oraz studentów z Psychologii** – Studencki projekt Jak się widzi tak się pisze? O stereotypach Czacha oczami Polaka. Studenci – Studentom 2022. PoMOC koleżeńską, Projekt pomoc dzieciom ukraińskim (Studenckie Koło Naukowe Psychologii)

9:50 – 10:45 – **Panel z udziałem interesariuszy nt.: Od studenta do kompetentnego pracownika** (Dr Elżbieta Kornacka – Skwara, Dr Wojciech Napora)

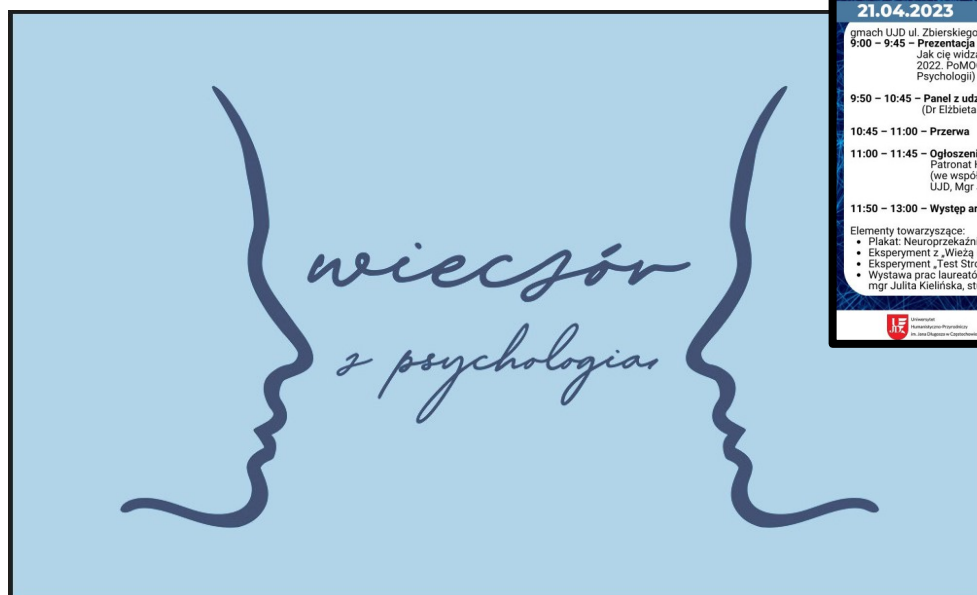
10:45 – 11:00 – **Przerwa**

11:00 – 11:45 – **Ogłoszenie wyników konkursu „Narysuj rodzinę” i wręczenie nagród laureatom** Patronat Honorowy konkursu JM Rektor UJD, Dziekan Wydziału Nauk Społecznych UJD (we współpracy z Biblioteką RODN „WOM” w Częstochowie, Dr hab. Elżbieta Napora, prof. UJD, Mgr Julita Kielńska)

11:50 – 13:00 – **Występ artystyczny**

Elementy towarzyszące:

- Plakat: Neuroprzekazniki w pigułce (mgr Michał Plaskura)
- Eksperyment z „Wieżą Hanoi” (mgr Michał Plaskura oraz studenci z kierunku Psychologia)
- Eksperyment „Test Stroopa” (mgr Julita Kielńska oraz studenci z kierunku Psychologia)
- Wystawa prac laureatów (Biblioteka RODN „WOM” w Częstochowie, dr hab. Elżbieta Napora, prof. UJD, mgr Julita Kielńska, studenci kierunku Psychologia)

**XXXIII Ogólnopolska Konferencja
Psychologii Rozwojowej, zatytułowana
"Wyzwania adaptacyjne i wsparcie rozwoju
w cyklu życia" odbędzie się w Warszawie,
w dniach 16-18 czerwca 2025 r., gromadząc
specjalistów z różnych obszarów
psychologii rozwojowej.**

Serdecznie zapraszamy!

XXXIII Ogólnopolska Konferencja Psychologii Rozwojowej

Komitet organizacyjny

Przewodnicząca - dr Monika Dominiak-Kochanek

Sekretarzynie - mgr Joanna Marek-Banach i dr Aneta Pasternak

Członkinie:

dr Agnieszka Bieńkowska

dr Natalia Gawron

dr Karolina Konopka

dr Karolina Nowak-Stańczyk

dr Iwona Omelańczuk

dr Aneta Pasternak

dr Magdalena Poraj-Weder

dr Justyna Skolimowska

dr Dominika Wiśniewska

dr Ewa Witkowska

Zapraszamy do APS!

Publikacje

Czasopismo Psychologia Rozwojowa

Czasopismo **Psychologia Rozwojowa** prezentuje aktualną wiedzę o rozwoju, stanowiąc cenne uzupełnienie publikacji podręcznikowych. Jest jedynym na polskim rynku czasopismem zajmującym się rozwojem człowieka. Rekomendujemy je pracownikom nauki badającym problemy rozwoju, studentom kierunków psychologicznych, pedagogicznych, medycznych, a także psychologom i pedagogom praktykom. Warto podkreślić ciągły rozwój czasopisma, którego wyrazem jest między innymi wciąż poszerzana indeksacja w bazach danych i uwzględnienie czasopisma na liście ERIH+. W roku 2021 czasopismo w ewaluacji MNiSW uzyskało 40 punktów.

Oczekujemy na ukazanie się kolejnego numeru czasopisma 4/2023.

Redakcja czasopisma zaprasza do nadsyłania oryginalnych artykułów, zarówno o charakterze teoretycznym, przeglądowym, jak i raportów z badań empirycznych, a także sprawozdań z konferencji w obszarze psychologii rozwoju człowieka i recenzji nowych, ważnych dla dziedziny publikacji.

Czasopismo można zamówić poprzez stronę internetową Wydawnictwa UJ oraz poprzez stronę internetową czasopisma. Wszystkie numery można zamawiać w wersji drukowanej lub elektronicznej. Dodatkowo, cała zawartość numerów od roku 2009 dostępna jest bezpłatnie w wersji elektronicznej, na stronie internetowej czasopisma (<http://www.ejournals.eu/Psychologia-Rozwojowa>).

Czasopismo dofinansowane w latach 2022-2024 ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu „Rozwój czasopism naukowych” na podstawie umowy nr RCN/SN/0063/2021/1. Dodatkowe informacje dotyczące zamawiania pojedynczych artykułów oraz całych numerów można znaleźć na stronie internetowej: <http://www.ejournals.eu/jak-zamawiac/>.

Mgr Małgorzata Płoszaj,
Sekretarz Redakcji

European Journal of Developmental Psychology

Najnowsze wydanie EJDP tom 21, nr 6 zawiera następujące artykuły:

1. Lakkavaara, A., Upadyaya, K., Tang, X., & Salmela-Aro, K. (2024). The role of stress mindset and academic buoyancy in school burnout in middle adolescence. *European Journal of Developmental Psychology*, 21(6), 847–864. <https://doi.org/10.1080/17405629.2024.2382398>
2. Smorti, M., Alsancak-Akbulut, C., Soffio, F., & Berrocal Montiel, C. (2024). Mindfulness and romantic relationship quality: mediating effects on different facets of anger. *European Journal of Developmental Psychology*, 21(6), 865–885. <https://doi.org/10.1080/17405629.2024.2384668>
3. Kevser Gul, M., Demirci, E., & Ozmen, S. (2024). Gender similarities and differences in non-suicidal self-injury in an adolescent clinical sample. *European Journal of Developmental Psychology*, 21(6), 886–901. <https://doi.org/10.1080/17405629.2024.2394473>
4. Enoz, N., & Araz, A. (2024). Sexism, paternal self-efficacy, and relationship quality as predictors of father's involvement: findings from Türkiye. *European Journal of Developmental Psychology*, 21(6), 902–933. <https://doi.org/10.1080/17405629.2024.2396391>
5. Rahna, T., Nawaz, S., Siddiqui, S., & Lewis, C. (2024). Emotional understanding: a training study with Pakistani preschoolers. *European Journal of Developmental Psychology*, 21(6), 934–951. <https://doi.org/10.1080/17405629.2024.2398179>
6. Rieffe, C., Li, Z., & Tsou, Y. T. (2024). Development and validation of the short parent-child emotion communication questionnaire. *European Journal of Developmental Psychology*, 21(6), 952–965. <https://doi.org/10.1080/17405629.2024.2388589>
7. Te Brinke, L. W., Er-Vargün, G., & Gummerum, M. (2024). Dutch adaptation of the Prosocial Behavior Questionnaire (PBQ-NL): a validity and reliability study in adolescents and young adults. *European Journal of Developmental Psychology*, 21(6), 966–980. <https://doi.org/10.1080/17405629.2024.2388594>

European Journal of Developmental Psychology ZAPOZNAJ SIĘ BLIŻEJ Z JEDNYM Z ARTYKUŁÓW

Enoz, N., & Araz, A. (2024). Sexism, paternal self-efficacy, and relationship quality as predictors of father's involvement: findings from Türkiye. *European Journal of Developmental Psychology*, 21(6), 902–933. <https://doi.org/10.1080/17405629.2024.2396391>

Badanie przeprowadzone na grupie 420 żonatych tureckich mężczyzn z co najmniej jednym dzieckiem w wieku od 4 do 10 lat rzuca nowe światło na mechanizmy wpływające na zaangażowanie ojcowskie. Autorzy pracy przyjrzeni się pośredniej roli samooceny skuteczności ojcowskiej i jakości relacji (zarówno w jej pozytywnych, jak i negatywnych aspektach) jako mediatorom w relacjach pomiędzy seksistowskimi postawami a zaangażowaniem ojców w wychowanie dzieci.

W badaniu zastosowano szereg narzędzi, w tym Inwentarz Ambiwalentnego Seksizmu, Skalę Seksistowskich Postaw Ukierunkowanych na Dziecko oraz Inwentarz Zaangażowania Ojca. Wyniki analiz sześciu modeli mediacji szeregowej wykazały, że:

1. Samoocena skuteczności ojcowskiej oraz jakość relacji mediuje wpływ życzliwego seksizmu na zaangażowanie ojców.
2. Analogiczne mechanizmy występują w przypadku postaw z uprzedzeniami płciowymi wobec dzieci.

Praca stanowi istotny wkład w zrozumienie psychospołecznych mechanizmów kształtujących rolę ojca i jest ważnym głosem w badaniach nad płcią, rodzicielstwem i relacjami rodzinnymi. Wyniki mogą przyczynić się do rozwoju programów wsparcia dla ojców, które promują bardziej zrównoważone i zaangażowane modele rodzicielstwa.

Zapraszamy do zapoznania się z pełnym artykułem, aby zgłębić szczegóły metodologiczne oraz implikacje badania dla teorii i praktyki!

Zapraszamy

młodych naukowców do publikowania
w dziale „Młodzi w nauce”
naszego Biuletynu.

Zapraszamy Doktorantów i Młodych
Badaczy!

Osoby zainteresowane prosimy o kontakt
na adres mailowy:
natalia.murawska@phdstud.ug.edu.pl

Early Researchers Union
European Association of
Developmental Psychology

Kto i jak może dołączyć do ERU?

Studenci, doktoranci oraz doktorzy do stanowiska adiunkta (assistant professorship) włącznie, którzy zainteresowani są badaniami nad szeroko rozumianą psychologią rozwoju człowieka. Do ERU można bezpłatnie dołączyć będąc członkiem EADP.

Uwaga! Obywatelom Polski przysługuje zmniejszona opłata członkowska w EADP tzw. reduced fee region, która wynosi 70 euro lub 40 euro (studenci). Członkostwo ważne jest 2 lata.

Skontaktuj się z nami!

Zachęcamy do śledzenia działań ERU w mediach społecznościowych:

profil na Facebooku

www.facebook.com/EadpERU oraz na Twitterze

www.twitter.com/EadpERU

Z okazji zbliżających się Świąt i nowego roku pragniemy złożyć wszystkim najpiękniejsze życzenia.

Niech będzie to wyjątkowy czas, pełen bliskości, rodzinnego ciepła, radości i świątecznej magii.

Życzymy wszystkim chwil przyjemności i odpoczynku, które pozwolą naładować baterie do dalszej pracy. Życzymy, by każdy z naszych czytelników i czytelniczek spędził najbliższy czas w dokładnie taki sposób, w jaki potrzebuje.

Życzymy spełnienia na gruncie zawodowym i prywatnym w nadchodzącym 2025 roku.

**Wesołych Świąt i szczęśliwego
Nowego Roku!**

BIULETYN Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka

Numer 40

Dlaczego warto należeć do Stowarzyszenia?

- ▶ Jesteśmy jedynym Stowarzyszeniem w Polsce zrzeszającym środowisko psychologów naukowców i praktyków zajmujących się zagadnieniami rozwoju człowieka.
- ▶ Organizujemy co roku ogólnopolskie konferencje naukowe, gromadzące ponad 100 osób, na których omawiane są wyniki badań naukowych i rozwiązania praktyczne w obszarze rozwoju człowieka. W 2024 roku odbyła się już XXXII cykliczna konferencja.
- ▶ Stowarzyszenie wydaje [czasopismo naukowe Psychologia Rozwojowa](#), które umieszczone jest w wykazie czasopism naukowych MEiN z punktacją 40 pkt. oraz na liście ERIH+.

Deklaracja członkowska znajduje się na stronie Stowarzyszenia:

<http://www.psprc.edu.pl/dolacz-do-nas>

Dołącz do nas!